REGIONALNA
RAZVOJNA AGENCIJA
POSAVJE

DODATEK K REGIONALNEM RAZVOJNEM PROGRAMU REGIJE POSAVJE ZA OBDOBJE 2007-2013

ZA OBČINI

RADEČE IN BISTRICA OB SOTLI

POSAVJE, 14.6.2007

DODATEK K REGIONALNEMU RAZVOJNEMU PROGRAMU
REGIJE POSAVJE 2007 – 2013

Naročnik:	Svet regije Posavje
Izdelovalec:	RRA Posavje Regionalna razvojna agencija Posavje Cesta krških žrtev 46, 8270 Krško www.rra-posavje.si
Odgovorna oseba:	Robert Ostrelič, direktor RRA Posavje
Vodja projekta:	Robert Ostrelič
Člani projektne skupine:	Robert Ostrelič, mag. Davor Dimič Janko Omerzu

KAZALO VSEBINA

1. UVOD **6**

2. SPLOŠEN OPIS NOVE RAZVOJNE REGIJE POSAVJE **7**

2.1. ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI RAZVOJNE REGIJE POSAVJE 9

2.1.1. Analiza stanja s pomočjo ključnih kazalnikov razvoja razvojne regije Posavje *9*

2.2 ANALIZA ČLOVEŠKIH VIROV 12

2.3 ANALIZA GOSPODARSKIH KAZALCEV 13

2.4 CELOVITA ANALIZA PODEŽELJA 14

2.5 ANALIZA OKOLJA IN PROSTORA 15

2.5.1. Varstvo okolja *15*

3. SWOT ANALIZA IN RAZVOJNE USMERITVE **16**

4. SKLADNOST RAZVOJNIH USMERITEV NOVIH OBČIN Z VIZIJO IN DOLGOROČNIMI CILJI REGIJE POSAVJE **18**

5. RAZVOJNE PRIORITETE, PROGRAMI IN UKREPI **19**

6. NABOR JAVNIH PROJEKTOV NOVIH OBČIN PO PROGRAMIH IN UKREPIH **21**

7. FINANČNA PREDSTAVITEV PROJEKOV OBEH OBČIN **30**

8. PRILOGE **34**

9. VIRI IN LITERATURA **36**

Kratice:

ČN – čistilne naprave
ESU – ekonomska velikost kmetijskih gospodarstev
HE - hidroelektrarna
HESS – Hidroelektrarne na spodnji Savi
IRO – indeks razvojne ogroženosti
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija
JZP – javno zasebno partnerstvo
MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MOP – Ministrstvo za okolje in prostor
MP - Ministrstvo za promet
MSP – mala in srednje velika podjetja
MW – megawat (merska enota za električno energijo)
NDI - neposredne domače investicije
NEK – Nuklearna elektrarna Krško
NTI - neposredne tuje investicije
OC – obrtna cona
ORP – Območni razvojni program
OVE – obnovljivi viri energije
PE – populacijske enote
PLDP - povprečni letni, dnevni promet
ReNEP- Resolucija o Nacionalnem energetskem programu
RRA – Regionalna razvojna agencija
RRP – Regionalni razvojni program
RS – Republika Slovenija
RWY – pristajalno-vzletne naprave
SPRS – Strategija prostorskega razvoja Slovenije
URE – učinkovita raba energije

Legenda kratic Programov in ukrepov:

P1/U2	Program 1 / Ukrep 2	Gospodarstvo	Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture
P1/U3	Program 1 / Ukrep 3	Gospodarstvo	Spodbujanje podjetništva
P1/U4	Program 1 / Ukrep 4	Gospodarstvo	Razvoj turističnih potencialov

P 2/U 1	Program 2 / Ukrep 1	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Spodbujanje zaposljivosti
P 2/U 2	Program 2 / Ukrep 2	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Razvoj človeških virov in vseživljenjsko učenje
P 2/U 3	Program 2 / Ukrep 3	Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela	Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela

P 3/U 1	Program 3 / Ukrep 1	Razvoj podeželja	Dvig kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov
P 3/U2	Program 3 / Ukrep 2	Razvoj podeželja	Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi
P 3/U 3	Program 3 / Ukrep 3	Razvoj podeželja	Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju
P 3/ U4	Program 3 / Ukrep 4	Razvoj podeželja	Načrtovanje, razvoj in trženje turizma na podeželju
P 3/U 5	Program 3 / Ukrep 5	Razvoj podeželja	Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks
P 3/U 6	Program 3 / Ukrep 6	Razvoj podeželja	Izboljšanje infrastrukture na podeželju
P 3/U 7	Program 3 / Ukrep 7	Razvoj podeželja	Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva
P 3/U 8	Program 3 / Ukrep 8	Razvoj podeželja	Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala

P 4/U 1	Program 4 / Ukrep 1	Okolje, prostor in infrastruktura	Varna oskrba s pitno vodo
P 4/U 2	Program 4 / Ukrep 2	Okolje, prostor in infrastruktura	Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda
P 4/U 3	Program 4 / Ukrep 3	Okolje, prostor in infrastruktura	Učinkovit sistem ravnanja z odpadki
P 4/U 4	Program 4 / Ukrep 4	Okolje, prostor in infrastruktura	Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšanje emisij izpušnih plinov
P 4/U 5	Program 4 / Ukrep 5	Okolje, prostor in infrastruktura	Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture
P 4/U 6	Program 4 / Ukrep 6	Okolje, prostor in infrastruktura	Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin
P 4/U 7	Program 4 / Ukrep 7	Okolje, prostor in infrastruktura	Izboljšanje razvojnih možnosti razvoja 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture
P 4/U 8	Program 4 / Ukrep 8	Okolje, prostor in infrastruktura	Prostorski planski akti na regionalni ravni
P 4/U 9	Program 4 / Ukrep 9	Okolje, prostor in infrastruktura	Aktivna zemljiška politika
P 4/U 10	Program 4 / Ukrep 10	Okolje, prostor in infrastruktura	Izboljšanje kakovosti bivanja
P4/U 11	Program 4 / Ukrep 11	Okolje, prostor in infrastruktura	Razvoj infrastrukture v obmejnih območjih

P 5/U 1	Program 5 / Ukrep 1	Trajnostna energija	Učinkovitost rabe energije
P 5/U 2	Program 5 / Ukrep 2	Trajnostna energija	Zanesljivost oskrbe

P 6/U 1	Program 6 / Ukrep 1	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev
P 6/U 2	Program 6 / Ukrep 2	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih
P 6/U 3	Program 6 / Ukrep 3	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	Dvig kakovosti preživljanja prostega časa

1. UVOD

Dodatek k Regionalnemu razvojnemu programu regije Posavje 2007-2013 (v nadaljevanju Dodatek RRP), je temeljni programski dokument, ki določa razvojne prioritete in vsebuje finančno ovrednotene programe za spodbujanje razvoja v občinah Radeče in Bistrica ob Sotli. Izdelan je bil na podlagi Sklepa Sveta regije Posavje o vključitvi občin Radeče in Bistrica ob Sotli v razvojno regijo Posavje. Posavsko razvojno regijo sestavlja po novem šest občin: Brežice, Krško, Sevnica, Kostanjevica na Krki, Radeče in Bistrica ob Sotli

Obe novi občini v razvojni regiji morata z lastno organiziranostjo in aktivnostjo izkoristiti naslednje obdobje za hitrejši razvoj, saj nadaljevanje dosedanjega vzorca razvoja Savinjske regije, usmerjenega predvsem v razvoj regijskega središča, ne bi prispevalo razvoju območij občin in skladnejšemu razvoju nove razvojne regije Posavje. Ustvariti je treba okolje, ki bo naklonjeno razvoju gospodarstva, turizma in podjetništva, privlačno za nove, inovativne pobude in strokovne kadre ter odprto v širše, domače in tuje okolje.

Tako je bila na podlagi analiz izdelana strategija razvoja teh dveh občin s sledečimi strateškimi cilji občin:

- ⇒ **Izboljšanje prometne dostopnosti** ter notranje in zunanje prometne povezanosti območja je predpogoj hitrejšega gospodarskega razvoja, **skupaj z izgradnjo ostale potrebne infrastrukture na območju (komunalne, IKT)**.
- ⇒ Razvoj turizma je ključnega pomena predvsem za občino Bistrica ob Sotli. Razvojno prednost predstavlja bližina treh zdraviliških centrov (Čatež, Podčetrtek in Laško), ki potrebujejo kvalitetnejšo spremljevalno ponudbo.
- ⇒ Odpraviti je treba razvojne zaostanke občin, ki se danes kažejo kot neugodna izobrazbena in starostna struktura prebivalstva, beg možganov in posledično manjka kreativnih, ustvarjalnih in visoko izobraženih kadrov na območju.
- ⇒ Na raznovrstni in bogati kulturni in naravni dediščini, sonaravnem kmetijstvu in obrtniški tradiciji je treba graditi razvoj podeželja, razvijati kmetijske produkte z višjo dodano vrednostjo, novo turistično ponudbo in nove podjetniške ideje, da bomo lahko z novimi delovnimi mesti ohranili podeželje poseljeno in živo.

V procesu priprave Dodatka RRP je bilo v obeh občinah skupaj identificiranih 26 javnih projektov, od katerih večino predstavljajo projekti s področja razvoja infrastrukture. Na podlagi interes občin se predvideva na območju le-teh izvajanje regionalnih razvojnih projektov, katerih koordinatorka ali nosilka je RRA Posavje.

Poleg vsega povedanega, pa je potrebno poudariti, da je bila izdelava Dodatka RRP za posamezne občine zelo otežena zaradi pomanjkljivih statističnih podatkov, ki jih SURS ne vodi na nivoju občin ampak samo na nivoju statističnih regij.

2. SPLOŠEN OPIS NOVE RAZVOJNE REGIJE POSAVJE

Posavsko razvojno regijo sestavlja po novem šest občin: Brežice, Krško, Sevnica, novo nastala občina Kostanjevica na Krki ter dve novi občini, ki prehajata iz statistične regije savinjske v posavsko razvojno regijo.

Razvojna regija Posavje leži v jugovzhodnem delu Slovenije ob spodnjem toku reke Save in meji na sosednjo Hrvaško. Z dvema novima občinama, ki sta se priključili statistični regiji Posavje, se povečujejo površina in obseg celotne razvojne regije. Po površini spada kljub dvema novima občinama še vedno med najmanjše regije v Sloveniji, saj meri le 968,1 km^2 in pokriva 4,77% površine Slovenije. Sosednji regiji sta Savinjska na severu, ki je dva in pol-krat večja, in regija Jugovzhodna Slovenija na zahodu, ki je od Posavja trikrat večja. Leta 2003 je po dostopnih statističnih podatkih v regiji živelo 70.262 prebivalcev, kar je bilo le 3,5% vsega prebivalstva Slovenije. Z novima dvema občinama pa se je to število povečalo na 76.338 prebivalcev in sedaj predstavlja 3,8% vsega prebivalstva Slovenije. Prebivalstvo je z obema novima občinama razporejeno v skupno 443 naseljih.

Zaradi majhnega teritorialnega obsega in skromnega števila prebivalstva ima regija šibko gravitacijsko zaledje, zato se v regiji ni uspelo razviti večje regionalno središče, ampak si danes to funkcijo delita občinski središči Krško in Brežice. V primerjavi s sosednjimi regijami ˝neobstoj˝ uradnega regionalnega središča pomeni za Posavje šibko točko, to pa dodatno povečuje še velikost urbanih središč, ki so v regiji precej majhna in se med mesta oz. urbana naselja lahko uvrščajo le tri občinska središča: Krško, Brežice in Sevnica ter iz nove občine mesto Radeče. Med naselja z mestnim značajem pa se uvrščajo še: Senovo, Leskovec pri Krškem in Brestanica ter Bistrica ob Sotli. Posavje večinoma tvori sedaj še bolj očitno podeželsko območje, ki zajema ves hribovit in gričevnat svet, kjer so naselja razprostrta na vrhu položnih slemen, kopastih vrhov in po pobočnih policah. Razen večjih zgostitvenih jeder na Krško-Brežiškem polju in v Radečah, podeželsko območje zajema tudi večji del novih dveh občin, še posebej v občini Bistrica ob Sotli, kjer so se oblikovale gručaste in obcestne vasi.

Posavsko regijo zaznamuje nadpovprečno visok delež kmečkega prebivalstva. To je še posebej očitno v občini Bistrica ob Sotli, kjer se večina prebivalcev te občine ukvarja s kmetijstvo in spremljevalnimi dejavnostmi. Razlogi za takšno stanje so predvsem v odsotnosti industrije ter slabi gospodarski ter spremljajoči infrastrukturi. V statistični regiji Posavje so leta 2000, ko je bil izveden popis kmetijskih gospodarstev, vsa zemljišča v uporabi (gozd, kmetijska zemljišča in nerodovitna zemljišča) predstavljala kar 55% površja. Od teh površin je bilo kar 30% kmetijskih zemljišč v uporabi (njive in vrtovi, sadovnjaki, vinogradi ter travniki in pašniki). Nižinski in uravnani območji Krškega in Brežiškega polja z rodovitno rjavo prstjo nudita ugodne pogoje poljedelstvu, pobočja Krškega in Bizeljskega gričevja na prisojnih pobočjih poraščajo sadovnjaki in vinogradi, prav tako v občini Bistrica ob Sotli, kjer je skoraj 20% delovno aktivnega prebivalstva zaposlenega v kmetijstvu, na osojnih in višjih gričevnatih predelih, v hribovju Občine Radeče pa prevladuje gozd.

V gospodarski strukturi dejavnosti je glede na slovenske razmere tudi nadpovprečna zastopanost sekundarnih dejavnosti. Regija ima še vedno močno razvito industrijo. Najpomembnejši industrijski kraj je Krško s papirno, lesno, gradbeno, kovinsko predelovalno, energetsko in živilsko industrijo, sledi mu Sevnica s tekstilno, kovinsko, gradbeno, kemično in lesno industrijo, v Brežicah pa so se razvili manjši obrati strojno-kovinske, pohištvene in predelovalne industrije. V občini Radeče pa je močno zastopana papirna industrija, kjer je v preteklosti vse temeljilo na delovanju podjetja Radeče Papir. Zadnja leta predvsem tekstilno in tudi kovinsko ter papirno industrijo pestijo velike težave. Mnogo obratov je propadlo ali pa so v stečajnem postopku, kar je že tako visoko brezposelnost v občini še povečalo.

V sekundarnem sektorju ima v Posavju velik pomen energetika. Regija v slovenskem prostoru predstavlja pomemben energetski bazen, saj letno proizvede kar ca. 37,9% celotnih potreb po električni energiji v Sloveniji. Pri tem ima največjo vlogo Nuklearna elektrarna Krško, z močjo 727 MW (Podatki NEK), ki proizvede približno četrtino potreb električne energije v Sloveniji. Energetska obrata v regiji predstavljata še Termoelektrarna Brestanica in hidroelektrarni na Vrhovem in Boštanju. V prihodnosti bo imela energetika v regiji še pomembnejšo vlogo, saj se bo na spodnjem toku reke Save zgradil še dodaten niz štirih pretočnih hidroelektrarn. Gradnja druge poteka že od leta 2005 na Blanci, ostale pa bodo zgrajene še pri Krškem, Brežicah in Mokricah. Projekt izgradnje vseh petih hidroelektrarn na spodnji Savi naj bi bil predvidoma zaključen v dobrih petnajstih letih.

V regiji pa je relativno dobro razvit tudi turizem, ki predvsem v občini Brežice predstavlja zelo pomembno dejavnost. Nosilec razvoja in paradni konj te dejavnosti so Terme Čatež, ki ustvarijo večino nočitev v regiji in so tudi podjetje z zelo visokim številom nočitev na leto na ravni države. Turizem je ravno tako kot energetika dejavnost, ki bo v prihodnosti nosilec razvoja v širši razvojni regiji. socialnih in športno rekreativnih potreb vseh prebivalcev na podeželju kot tudi naključnim obiskovalcem ter turistom.

Državno in regionalno omrežje cest in železniške infrastrukture je relativno dobro razvito in bi lahko omogočalo kakovostno dostopnost znotraj regije in navzven predvsem v smeri proti Ljubljani in Zagrebu, če bi bila prometna infrastruktura modernizirana. Še vedno pa so premalo izkoriščene možnosti, ki ga daje železniško omrežje. Preko regije poteka X. panevropski prometni in infrastrukturni koridor, ki ga država po SPRS podaja v ospredje kot razvojni potencial. S tem se regiji dodajajo nove možnosti za lažje sodelovanje s sosednjimi regijami in predvsem za sodelovanje preko državne meje proti Zagrebu.

Karta 1 : Predstavitvena karta nove razvojne regije Posavje

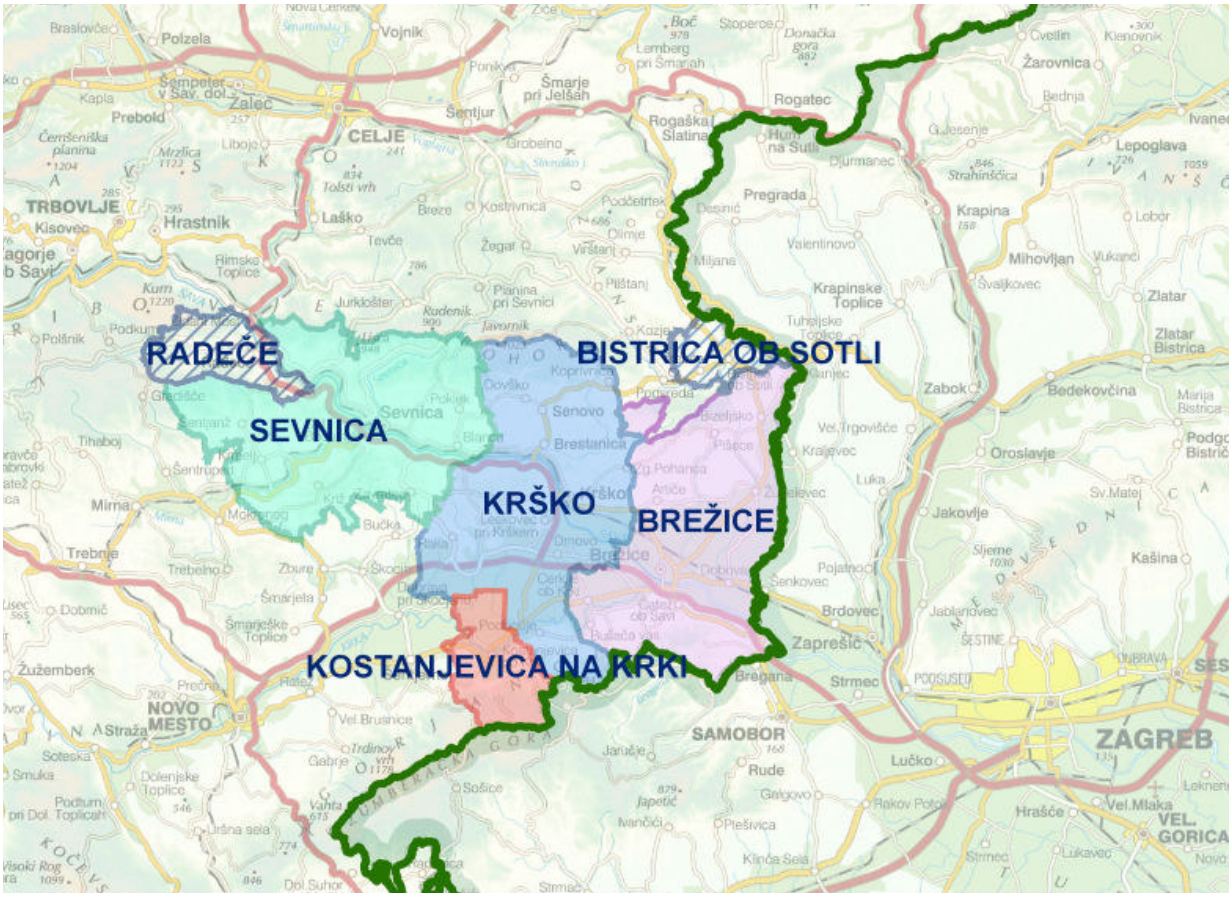

2.1. ANALIZA STANJA IN RAZVOJNE PRILOŽNOSTI RAZVOJNE REGIJE POSAVJE

2.1.1. Analiza stanja s pomočjo ključnih kazalnikov razvoja razvojne regije Posavje

- **Indeks IRO**

S Strategijo regionalnega razvoja leta 2001 je bil v regionalno politiko Slovenije uveden indeks razvojne ogroženosti statističnih regij (IRO), ki je postal osnova za dodeljevanje neposrednih in posrednih regionalnih spodbud. Leta 2005 je bila zaradi zapletene metodologije izračuna indeksa in sistemskih sprememb oblikovana nova metodologija za izračun indeksa razvojne ogroženosti. Na podlagi te je vlada sprejela sklep, s katerim je razvrstila regije po stopnji razvojne ogroženosti za programsko obdobje od 2007 do 2013 kot eno od meril za dodeljevanje regionalnih spodbud.

Izračun IRO je izveden na podlagi 11 kazalnikov, združenih v tri osnovne skupine, ki določajo razvitost, ogroženost in razvojne možnost regije.

Pri določanju razvitosti regije v primerjavi s Slovenijo ugotavljamo, da bruto domači proizvod (BDP) na prebivalca v regiji narašča z manjšo intenzivnostjo v primerjavi s Slovenijo in predstavlja 83,1% slovenskega povprečja, z vključitvijo novih dveh občin v razvojno regijo se BDP bistveno poslabša regijo in znaša le še 78,4% slovenskega povprečja. Osnova za dohodnino na prebivalca ravno tako narašča in predstavlja 85,6% slovenskega povprečja v stari razvojni regiji. Le-ta se bistveno spremeni z vključitvijo dveh novih občin, še posebej z občino Bistrica ob Sotli, kjer znaša dohodninska osnova samo 73,2% povprečja dohodninske osnove ostalih občin v regiji.

Visoka stopnja ogroženosti regije se kaže skozi stopnjo registrirane brezposelnosti, ki vsako leto vztrajno pada, izjemno visoka pa je ta stopnja v pridruženih občinah, prav tako imajo nizek delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo. To je še posebej pereč problem pri občini Bistrica ob Sotli, ki ima po zadnjih dostopnih podatkih samo 5,1% priključenost na javno kanalizacijsko omrežje.

Od štirih indeksov, ki določajo skupino razvojnih možnosti, pa so šibki število delovnih mest na delovno aktivno prebivalstvo v regiji, ki pada in je nižje od slovenskega povprečja, kjer še posebej izstopa občina Radeče z indeksom 69,3 ter manjša poseljenost območja v primerjavi s slovenskim povprečjem, kjer še posebej izstopa Bistrica ob Sotli s 47 prebivalci na km2.

Tabela 1: SKUPNA TABELA GLAVNIH KAZALNIKOV PO OBČINAH

	OBČINE						
Kazalci	**Bistrica ob Sotli**	**Brežice**	**Kostanjevica na Krki**	**Krško**	**Radeče**	**Sevnica**	**Skupaj nova razvojna regija**
Podatki za izračun ocene indeksa razvojne ogroženosti občin nove RAZVOJNE REGIJE POSAVJE na osnovi devetih kazalnikov							
Dohodnina/preb.,v EUR 2002-2004	3.241	4.170	* v statistiki Občine Krško	4.562	4.558	4.370	**4.270**
BDP/ zap.,v EUR 2002-2004	16.850	20.208	*	34.712	18.152	14.979	**22.195**
Stopnja zaposlenosti, v % 2002-2004	56	52,9	*	56,4	55,8	57,1	**55,5**
Stopnja brezposelnosti, v % 2002-2004	14,6	14,3	*	14,1	13	12,7	**14**
Indeks staranja prebivalstva 2003-2005	124,4	126,7	*	103	105,4	97	**109,3**
Priključenost na javno kanalizacijo % 2002	5,1	30,1	*	39,4	45	31,4	**32,1**
Natura 2000 v površini % 2004	99,2	18,2	*	28,8	27,4	5,8	**31**
Delovna mesta na delovno aktivno preb. Indeks 2002-2004	81,8	81,3	*	95,1	69,3	84,4	**80,38**
Poseljenost, km2/preb. 2005	0,022	0,011	*	0,012	0,011	0,016	**0,0128**
Št. rojstev otrok/občine v novi razvojni regiji Posavje	10	185		249	33	146	**623**
Aktivno prebivalstvo po zaposlitvenem statusu, preračun na občine, veljavne dne 1. 1. 2007							
Zaposlitveni status skupaj	630	10.804	1.135	11.814	2.205	8.127	**34.715**
Delovno aktivno prebivalstvo	519	8.928	994	9.824	1.895	6.944	**29.104**
Zaposlene osebe	399	7.844	876	8.861	1.751	6.158	**25.889**
Samozaposlene osebe skupaj	120	1.084	118	963	144	786	**3.215**

Samozaposlene osebe	31	692	67	677	91	472	**2.030**
Kmetovalci	89	392	51	286	53	314	**1.185**
Brezposelne osebe	111	1.876	141	1.990	310	1.183	**5.611**
Prebivalstvo, staro 15 let ali več, po izobrazbi, preračun na občine, veljavne dne 1. 1. 2007							
Prebivalstvo nad 15 let	1.233	19.844	2.035	21.109	3.911	14.904	**63.036**
Brez izobrazbe	5	129	13	182	40	156	**525**
Nepopolna osnovna šola	106	1.573	230	1.928	255	1.570	**5.662**
Osnovna šola	504	5.246	634	5.970	1.059	4.329	**17.742**
Srednja izobrazba	543	10.964	980	11.028	2.162	7.706	**33.383**
Višja izobrazba	34	862	83	839	200	528	**2.546**
Visoka dodiplomska	38	954	91	1.085	180	563	**2.911**
Visoka podiplomska	3	116	4	77	15	52	**267**
Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2004							
Število ležišč	0	3.763	*	257	0	32	**4.052**
Število prenočitev	0	514.267	*	37.518	0	3.507	**555.292**
Število turistov	ni podatkov	132.680	*	5.801	ni podatkov	809	**139.290**
Dolžine cest po kategoriji, občine, Slovenija, letno za 2005 v km							
Javne ceste skupaj	124,2	840,5	*	941,6	122,7	737,4	**2766,4**
Državne ceste	12,8	109,8	*	107,5	20,3	95,4	**345,8**
Občinske ceste	111,4	730,7	*	834,2	102,4	642	**2420,7**
Lokalne ceste	39,3	260	*	229,8	39,8	225	**793,9**
Javne poti	72,1	447,6	*	550,2	60,9	410,2	**1541**
Javni odvoz odpadkov, 2005, v tonah	505	8010	*	10016	4683	1429	**24.643**

2.2 Analiza človeških virov

Demografska gibanja

V novi razvojni regiji Posavje živi 3,8% celotnega prebivalstva Slovenije. Število prebivalcev po novih parametrih v regiji glede na popis prebivalstva v letu 2002 je 74.642, kar jo uvršča po novem na deveto mesto med slovenskimi razvojnimi regijami, v primerjavi s prejšnjim desetim mestom. Gostota naseljenosti pred priključitvijo dveh občin je bila 79,2 prebivalcev na km^2, kar je bilo pod slovenskim povprečjem (SLO 98,5). Z novimi dvema občinama, kjer ima Bistrica ob Sotli 47 prebivalcev na km^2, Radeče pa 89 prebivalcev na km^2 je nova razvojna regija še redkeje poseljena.

Delež prebivalstva, mlajšega od 14 let, se od leta 1981 zmanjšuje in je leta 2004 dosegel 14% (SLO 14,5) Delež starejših od 64 let narašča in znaša 16% (SLO 15,2), narašča pa tudi delež za delo sposobne populacije med 15 in 64 leti, ki znaša 70% (SLO 70,4). Z vključitvijo novih dveh občin se ti trendi ne spreminjajo bistveno. Delež populacije med 15 in 64 leti, v občini Radeče je 71%, v občini Bistrica ob Sotli pa 65%. Delež starejših od 64 let v občini Radeče je 13,7%, v občini Bistrica ob Sotli pa 19,7%. Demografska struktura je bistveno slabša v občini Bistica ob Sotli

Naravni prirast z vključitvijo novih občin ostaja negativen, in sicer v občini Radeče -3 in zaskrbljujoče višji v občini Bistrica ob Sotli, kjer znaša -21.

Izobrazba

V novi razvojni regiji ima 38% prebivalstva nad 15 let največ osnovnošolsko izobrazbo (SLO 30%), 53 % srednješolsko (SLO 56%), 4,6% višješolsko (SLO 5%) in 5% visokošolsko ali podiplomsko izobrazbo (SLO 8%)., Z vključitvijo novih občin se povprečna izobrazbena struktura v razvojni regiji ni bistveno spremenila.

Zaposlenost

70,4% delovno aktivnega prebivalstva v statistični regiji Posavje je zaposlenega v podjetjih (nacionalni delež 81,9%), delež zaposlenih pri samozaposlenih je 13,5% (nacionalni delež 7,9%), delež samozaposlenih je 6,9% (nacionalni delež 5,7%), samozaposlenih oseb, ki opravljajo poklicno dejavnost, je 0,5% (nacionalni delež 0,8%), delež kmetov pa je 8,7% (nacionalni delež 3,5%).
V občini Radeče je kar 92,4% delavno aktivnega prebivalstva zaposlenega v podjetjih in samo 7,6% predstavljajo samozaposlene osebe. V občini Bistrica ob Sotli pa imamo največji delež kmetovalcev glede na delavno aktivno prebivalstvo in sicer nekaj več kot 17% od skupaj 23% samozaposlenih.

Brezposelnost

Stopnja brezposelnosti je bila v regiji v zadnjem desetletju ves čas nad slovenskim povprečjem.
Po podatkih za leto 2004 (SLO 10,6) je stopnja prijavljene brezposelnosti 13,0 %, kar regijo uvršča na četrto mesto po najvišji stopnji brezposelnosti. Z novimi občinama pa se le-ta poveča skokovito in to kar na 14% kar jo postavi skoraj ob bok najslabše stoječe regije v Sloveniji!

Decembra 2005 je bilo število registriranih brezposelnih oseb 3.638. Če primerjamo število registriranih brezposelnih oseb v Območni službi Sevnica od leta 2001 do 2005 oz. 2007 ugotovimo, da število brezposelnih z leti pada. V novi razvojni regiji bo ta trend upočasnjen, saj znaša stopnja registrirane brezposelnosti v občini Bistrica ob Sotli 14,6 % v občini Radeče pa 13%.

Med nezaposlenimi jih je največ v starostni skupini nad 50 let, pada stopnja nezaposlenosti med mladimi do 25 let, viša pa se v skupini od 30 do 40 let. Velik je odstotek dolgotrajno brezposelnih, ravno tako odstotek iskalcev prve zaposlitve.

2.3 Analiza gospodarskih kazalcev

Novi občini v razvojni regiji bistveno ne spreminjata gospodarske slike razvojne regije kot celote. Medtem ko se vsi kazalniki na katerih temelji izračun indeksa razvojne ogroženosti v občini Radeče vrtijo v povprečju stare razvojne regije, je situacija v občini Bistrica ob Sotli bistveno slabša. Za četrtino je nižja dohodnina na prebivalca, prav tako je bruto dodana vrednost na zaposlenega med najnižjimi v razvojni regiji.

Območje občin Radeče in Bistrica ob Sotli je v primerjavi s Slovenijo in statistično regijo Posavje podpovprečno razvito. V procesu tranzicije so nekatere dejavnosti, kot so tekstilna in papirna. Predvsem v tekstilni industriji so se v stečajnem postopku znašli številni obrati na tem območju (Kora itd.). To pa ni pomenilo konec tekstilne industrije v občini Radeče, saj na tem področju danes deluje Intima fashion. V nestabilnem stanju pa se še vedno nahaja podjetje Radeče papir, zaradi česar so ogrožena številna delovna mesta.

Tabela 2: Struktura podjetij in zaposlenih po gospodarskih dejavnostih

DEJAVNOST	Bistrica ob Sotli	Brežice	Kostanjevica na Krki	Krško	Radeče	Sevnica	SKUPAJ	%
KMETIJSTVO	3	37	4	48	3	42	137	2,78%
RIBIŠTVO		1	1	4	1	2	9	0,18%
RUDARSTVO		1		2		1	4	0,08%
PREDELOVALNE DEJAVNOSTI	12	174	23	249	39	178	675	13,69%
OSKRBA Z ELEKTRIKO IN PLINOM		1		5	2	3	11	0,22%
GRADBENIŠTVO	5	140	14	200	11	209	579	11,74%
TRG., POPR. MOT. VOZIL, IZD. ŠIROKE POTR.	7	361	14	237	54	161	834	16,92%
GOSTINSTVO	5	112	10	105	17	53	302	6,13%
PROMET, SKLADIŠČENJE, ZVEZE	8	110	17	111	14	102	362	7,34%
FINANČNO POSREDNIŠTVO		11		7	1	6	25	0,51%
POSLOV. Z NEPREMIČ., NAJEM, POSL. STORITVE	1	201	18	209	30	116	575	11,66%
JAVNA UPRAVA, OBRAMBA, SOC. ZAVAR.	2	58	4	50	10	29	153	3,10%
IZOBRAŽEVANJE	1	19	3	23	6	12	64	1,30%
ZDRAVSTVO, SOC. VARSTVO	1	37	3	51	7	28	127	2,58%
OSTALE DR. JAVNE, SKUPNE, OS. STORITVE DEJAVNOSTI	14	344	33	377	73	232	1073	21,76%
SKUPAJ	**59**	**1607**	**144**	**1678**	**268**	**1174**	**4930**	**100,00%**

Vir: Ajpes – Podatki o številu poslovnih subjektov, vpisanih v Poslovni_register Slovenije na dan 31. 12. 2006

V novi razvojni regiji poslovni subjekti predstavljajo 3,18% vseh podjetij v Sloveniji, kar je za 0,9 % več kot v statistični regiji. Od tega jih največ deluje v dejavnosti trgovine in izdelkov široke potrošnje, skoraj 17%; (v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 30,8%), nato pa jima sledita predelovalna dejavnost 13,7%;(v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 16,1%) in poslovanje z nepremičninami, najem, poslovne storitve 11,6%; v Sloveniji deluje v tej dejavnosti 26,3%). Vidimo lahko tudi, da so v novih dveh članicah regije precej dejavni v predelovalni dejavnosti in trgovini..

- **Stanje turizma**

Z vključitvijo novih občin se osrednje turistično območje je predvsem južni del Posavja s Termami Čatež in dolino reke Krke s Kostanjevico na Krki pomembno širi tudi v dolino reke Sotle. Območje novih občin ponuja veliko možnosti razvoja rekreativnega turizma, od golfa, jadralnega padalstva, pohodniških poti pa do možnosti kolesarjenja, konjeništva, ribolova, vodnega turizma, športnega plezanja in še bi lahko naštevali. Na področju Bistrice ob Sotli pa veliko možnosti ponuja boljša izkoriščenost produktov in storitev Kozjanskega parka, ki je v celoti v Naturi 2000. Podobne možnosti se odpirajo tudi v občini Radeče, katere površine so prav tako vključene v območje Nature 2000.

Nova razvojna regija Posavje bo morala začeti svojo turistično ponudbo zaokroževati kot turistično destinacijo, jo učinkovito predstavljati in promovirati, za kar pa ni potrebno veliko dela, saj je bilo v preteklosti na področju turizma v Posavju veliko narejenega. Vse dano je treba povezati v celoto, predvsem pa je potrebno vzpostaviti učinkovit sistem trženja turistične ponudbe.

Razvojno regijo Posavje letno obišče 139.290 (2004) turistov, kar predstavlja 5,9% vseh gostov v Sloveniji, od tega Posavje obišče 50.219 (36,05%) tujih turistov. Med tujimi gosti prevladujejo Italijani, Avstrijci in Hrvati. Znotraj posavske regije kar 132.680 vseh turistov, oziroma 95,25% obišče občino Brežice. V posavski regiji je na voljo 4.052 ležišč (povprečje za leto 2004) od tega v občini Brežice 3.763 oziroma 92,87%. V občini Brežice je 12 nastanitvenih objektov s 1.194 sobami, v krški občini je 6 objektov z 126 sobami, ter v občini Sevnica 1 objekt s 16 sobami in 32 ležišči. V Posavju je bilo v letu 2004 realiziranih 555.292 prenočitev, kar predstavlja 7,3% vseh prenočitev v Sloveniji. Samo v občini Brežice je bilo realiziranih 514.267 ali 92,61% vseh prenočitev v regiji. V regiji je približno 250 različnih turističnih ponudnikov (hoteli, gostišča s prenočišči, gostišča, okrepčevalnice, picerije, bistroji, turistične kmetije, vinske kleti, planinske koče …), ki zaposlujejo preko tisoč oseb.

V vseh navedenih podatkih nista vključeni novi občini, saj obe skupaj nimata registriranega niti enega ležišča. Zaradi tega je z vidika razvoja še posebej prikrajšana občina Bistrica ob Sotli, katere površina je v 99,2 % vključena v Naturo 2000.. Torej je ena od najbolj varovanih naravnih področij, z bogato ponudbo, ki jo je mogoče vključiti v integralno turistično ponudbo.. Površina občine Radeče je v 27 % vključena v območje Nature 2000, vendar ima tudi dodatno ponudbo, kot je ribištvo, športno-rekreacijske dejavnosti na Savi ter splavarjenje. Temeljna razvojna usmeritev za obe občini je enaka: oblikovati turistično zanimive produkte in storitve, kot sestavni del turistične ponudbe destinacije ter pospešitev izgradnje javne in zasebne turistične infrastrukture (namestitve), ki bo morala temeljiti na družinskem podjetništvu.

2.4 Analiza podeželja

Območje, kjer se nahaja občin Bistrica ob Sotli sodi med demografsko ogrožena območja, kjer so prisotni številni strukturni problemi. Ekonomski položaj kmečkega prebivalstva se zadnja leta slabša, zaradi izpada delovnih mest na podeželju ter vedno težjih razmer na trgu. Majhne kmetije ne dajejo zadostnega vira za preživetje, zato se zlasti mlajši prebivalci odseljujejo.
Po podatkih popisa kmetijskih gospodarstev leta 2000 je bilo v občini Bistrica ob Sotli 252 kmetij. Delež prebivalstva, ki živi na kmetijah pa znaša kar 61,6% oz. 900 oseb.
Kmetije so večinoma usmerjeni v prirejo živine in proizvodnjo poljščin. V občini je veliko intenzivnih nasadov, in sicer kar za 17,67 ha. V teh nasadih kmetje pridelujejo največ jabolk, v manjši meri pa hruške in breskve.

Dopolnilne dejavnosti so slabo razvite, tako da ostajajo možnosti za razvoj in trženje lokalnih proizvodov v veliki meri neizkoriščene. Hkrati sta tudi zakonodaja in kmetijska politika oblikovani tako, da ne spodbujata intenzivnejšega razvoja dopolnilnih dejavnosti na majhnih in finančno šibkejših kmetijah. Na razvoj dopolnilnih dejavnosti se kot nujni pogoj veže zagotavljanje **ustrezne infrastrukturne opremljenosti naselij** ter razvijanje skupne družbene in ostale infrastrukture, še posebej turistične, saj podeželski trajnostni turizem predstavlja veliko razvojno priložnost, ki jo brez podeželske turistične infrastrukture ne bo mogoče izkoristiti. Obenem je nezadostno

razvito tudi trženje produktov, saj z razdrobljeno, neorganizirano prodajo ni več mogoče uspešno nastopati na trgu.
Zaradi geografskih značilnosti območja, števila naselij in razpršenosti poselitve je izgradnja potrebne infrastrukture težavna in draga. Gospodarska nerazvitost občini še dodatno otežuje zagotavljati potrebna finančna sredstva. Zato je infrastrukturna opremljenost marsikje neustrezna in ne omogoča razvoja podeželskih območij, ravno nasprotno, mlade sili v selitev v večja središča.
Na območju Kozjanskega prevladujejo kmečka gospodarstva velikosti 2-4 ha (29,2 %), nato sledijo gospodarstva velikosti manj kot 2 ha (24 %), sledijo kmetije velikosti 4-8 ha (18,9%) ter nizek je delež kmetij, ki imajo površine med 8 in 16 ha (8%) , še manj kmetij velikosti nad 16 ha (2,5 %), v celotni Sloveniji 3,3,%.
Podatki izkazujejo velikost kmečkih gospodarstev na območju, ki ne omogoča preživljanja od kmetijske dejavnosti, saj kmetije velikost nad 16 ha zaostajajo še za Slovenskim povprečjem.
Zaradi takšne majhnosti Slovenskih kmetij le-te težko nastopajo na tržišču Slovenije ali Evropske unije (stroški pridelave so visoki, dohodki niso dovolj donosni). Zaradi tega, bi se določene kmetije na tem območju usmerile raje v pridelavo eko pridelkov ali izdelkov in nudenju turističnih storitev na podeželju.

Občina Radeče pa je bila v letu 2000 ob popisu kmetijstva vključena še v občino Laško, zato konkretnih podatkov za občino Radeče ni ampak se narejene le skupne analize za območje Zasavja, kjer pa se ubadajo s podobnimi problemi kot v občini Bistrica ob Sotli.

Kot glavne cilje za izvajanje aktivnosti v okviru programa podeželja smo opredelili:

- ⇒ razvijati podjetniško miselnost na območju oz. spodbujati razvoj podjetništva na podeželju,
- ⇒ spodbujati razvoj kmetovanja in podeželskega turizma ter zagotoviti dvig konkurenčnosti kmetijstva,
- ⇒ narediti podeželsko okolje privlačno za prebivalce in turiste
- ⇒ ohranjati kulturno krajino in varovati naravno okolje ter ju vključiti v turistično ponudbo območja,
- ⇒ spodbujati vseživljenjsko učenje za podeželsko prebivalstvo.

2.5 Analiza okolja in prostora

2.5.1. Varstvo okolja

Odvajanje in čiščenje odpadnih voda

Regija Spodnje Posavje se uvršča takoj za Pomursko regijo, ki ima najnižji delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo. Delež prebivalstva, priključenega na javno kanalizacijo se je s priključitvijo občin Radeče in Bistrice ob Sotli , ki ima samo 5,1% priključenih stanovanj na javno kanalizacijo, še znižal.

Cestni promet

Razvojna regija posavje ima po novem 2.766,4 km cest, kar predstavlja 7,19% celotnih javnih cest v Sloveniji.
Cestno omrežje je dokaj dobro razvito v ravninskem delu Krško-Brežice in Kostanjevica, slabše so pokrita hribovita območja Gorjancev ter sevniško območje, krško hribovje in Bizeljsko, ter predvsem kozjanski del občine Bistrica ob Sotli.
Predvsem regionalne ceste Bizeljsko-Brežice, Senovo-Bistrica ob Sotli, Radeče-Sevnica, Sevnica-Krško in Krško-Kostanjevica so pomembne ne toliko zaradi višine PLDP, kot zaradi povezljivosti občinskih središč, saj omogočajo neovirano povezavo z upravnimi in industrijskimi središči. Neurejenost povezav v teh območjih negativno vpliva na razvoj turizma in demografsko sliko kraja, ker se vedno več ljudi seli v urbana središča. Če hočemo ohraniti poseljenost hribovitih območij je nujno treba zagotoviti prometno kakor tudi vodovodno in energetsko infrastrukturo. Pokazala se je tudi nezadostna trdnost cest na plazovitih območjih v hribovitih legah, kjer je gradnja zahtevnejša in je treba utrjevati traso in zagotoviti redna sanacijska dela. Velik problem se kaže tudi pri zimskem čiščenju regionalnih cest v hribovitih predelih.

3. SWOT ANALIZA DVEH NOVIH OBČIN

PREDNOSTI	SLABOSTI
• Bližina schengenske meje in njeni potenciali za razvoj logistike na Balkan in Bližnji vzhod. • Ugodna geografska lega znotraj Slovenije (Radeče) • velika pokrajinska raznovrstnost, ki jo sestavljajo visokogorje, hribovje, kotline, planote • ohranjena narava • podeželsko območje z nekaj urbanimi centri, • izrazito velik delež območja NATURA 2000, zavarovanih območij in za zavarovanje predlaganih območij, • Kozjanski park, • relativna bližina urbanih centrov (Ljubljana, Maribor, Celje, Zagreb), ki predstavljajo obetavne trge, • prisotnost dveh velikih turističnih centrov (zdravilišče Laško, Terme Olimia), • velik delež gozda kot vir energije za predelavo lesnih sortimentov • pripravljenost ljudi za sodelovanje in razvoj podeželskega turizma • bližina meje in s tem možnost prihoda hrvaških turistov ter čezmejnega sodelovanja • skupno prijavljanje, priprava in izvajanje čezmejnih projektov (Interreg SLO-HR) in projektov v regiji, • naraščanje interesa za človeku in okolju prijazno kmetovanje(ekološke kmetije) • nahajanje velikega potenciala neizrabljenih obnovljivih virov energije (biomase, geotermalna, hidro, sončna), s tem se lahko zagotavlja določena stopnja samooskrbe na lokalni ravni • pripravljenost in potreba po čezmejnem sodelovanju • možnosti v povezavi z vodo – tradicija splavarjenja (Radeče) • neizmerno velik podeželski prostor.	• Prepočasna rast produktivnosti, predvsem malih in srednje velikih podjetij. • Prepočasno prestrukturiranje v sektorju predelovalnih dejavnosti. • Prenizka vlaganja v R&R, odsotnost razvojnih enot v podjetjih in premajhno povezovanje z raziskovalnimi institucijami zunaj občin • majhne, razdrobljene kmetije (2-4ha) • odseljevanje izobraženega kadra in mladine iz podeželja, • pomanjkanje delovnih mest, • pomanjkanje podjetniške miselnosti na podeželju, • neučinkovito in pomanjkljivo javno podporno okolje za razvoj gospodarstva in podjetništva. • pomanjkanje skupne vizije in odprtosti prebivalcev • Nizka izobrazbena struktura prebivalstva, • nima urejene cestne povezave s V. oziroma X. evropskim koridorjem in na splošno slabe povezave • Slabo razvit industrijski sektor (premalo ali skoraj nič delovnih mest z visoko dodano vrednostjo).. • V občini Radeče en velik gospodarski subjekt, ki zavira razvoj podjetništva • Nizka dodana vrednost na zaposlenega glede na razvitejše občine.
PRILOŽNOSTI	**NEVARNOSTI**
• Primerno urediti območje od Savi za razvoj ribištva in ostalih športno-rekreativnih dejavnosti • Izgradnja informativno-komunikacijske infrastrukture • posodobitev cestne infrastrukture • ureditev obrtnih con v Radečah in stanovanj, za nudenje ustreznega ambienta za življenje • Urejena komunalna ter vzpostavljena industrijska cona bi pospešila odpiranje novih delovnih mest, • priprava in kandidiranje s projekti za razvoj podeželja na evropska sredstva (Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja ter drugi strukturni skladi), • razvoj kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, • turizem na podeželju in mikro podjetništvo, • izkoriščanje velikega potenciala, ki se nahaja v čisti	• Nadaljnje počasno prestrukturiranje v smeri ohranjanja tradicionalnih delovno intenzivnih panog, namesto usmeritve v dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, • pomanjkanje znanja za izkoriščanje razvojnih potencialov, • preostri pogoji za izvajanje dejavnosti oz. koriščenje finančnih sredstev, • slabo odzivanje na potrebne razvojne spremembe, • nezadostno sodelovanje med ljudmi in podpornim lokalnim okoljem, • bližina velikih centrov in nadaljnji beg možganov iz občin, • nadaljnja neugodna demografska gibanja –odliv

neokrnjeni naravi, • razvoj področij NATURE 2000, • razvoj in izkoriščanje lesne biomase ter obnovljivih virov energije, • vključevanje aktivnih društev na območju, • spodbujanje podjetniške miselnosti na podeželju, • informiranje in izobraževanje prebivalstva, spodbujanje vseživljenjskega učenja,	aktivnega dela prebivalstva • nadaljnje zmanjšanje števila kmetij kot ključnega ohranjevalca poseljenosti podeželja • pomanjkanje delovnih mest in s tem povezanost – beg možganov, • občine kot nosilke razvoja niso lastnice nepremičnin, namenjenih razvoju občine, • Administrativne in stroškovne ovire kot ene glavnih poslovnih ovir za razvoj podjetništva.

Ugotovitve in razvojne usmeritve

Obe občini morata z lastno organiziranostjo in aktivnostjo izkoristiti naslednje obdobje za hitrejši razvoj, saj nadaljevanje dosedanjega vzorca razvoja Savinjske regije, usmerjenega predvsem v razvoj regijskega središča, ne bi prispevalo razvoju območij občin in skladnejšemu razvoju nove razvojne regije Posavje. Ustvariti je treba okolje, ki bo naklonjeno razvoju gospodarstva, turizma in podjetništva, privlačno za nove, inovativne pobude in strokovne kadre ter odprto v širše, domače in tuje okolje.

Izboljšanje prometne dostopnosti ter notranje in zunanje prometne povezanosti območja je predpogoj hitrejšega gospodarskega razvoja, **skupaj z izgradnjo ostale potrebne infrastrukture na območju (komunalne, IKT)**. Brez kvalitetnih prometnih povezav ni gospodarskega in turističnega razvoja, otežena pa je tudi mobilnost delovne sile.

Razvoj gospodarstva in turizma je ključnega pomena predvsem za občino Bistrica ob Sotli. Razvojno prednost predstavljajo turistična podjetja v obeh zdraviliških centrih, ki razvijajo novo, kvalitetnejšo ponudbo, uspešna podjetja, ki so se že internacionalizirala in so razvojno naravnana in mali podjetniki s svojo prilagodljivostjo. Krepiti je treba tudi čezmejno gospodarsko sodelovanje in zagotoviti vzpostavitev skupnega gospodarskega prostora.

Odpraviti je treba razvojne zaostanke občin, ki se danes kažejo kot neugodna izobrazbena in starostna struktura prebivalstva, beg možganov in posledično manjko kreativnih, ustvarjalnih in visoko izobraženih kadrov na območju, nizka stopnja inovativnosti, premajhna vlaganja v R&R, slabo razvita podjetniška kultura in podjetništvo, ki mora temeljiti na družinskih podjetjih, pomanjkanje finančnih virov za financiranje naložb, pomanjkanje komunalno opremljenih zemljišč oz. zemljišč po ugodni ceni ter premajhna vlaganja v njihovo zagotavljanje.

Razvojno priložnost predstavlja nadaljnji uspešen razvoj zdraviliškega turizma in krepitev dodatne ponudbe, razvoj drugih storitev na območju, razvoj uspešnih podjetij v predelovalni industriji, povezovanje podjetij zaradi doseganja sinergijskih učinkov (R&R, trženje itd.), razvoj novih in prenova obstoječih izobraževalnih programov na območju in v regiji, hitrejše uvajanje vseživljenjskega učenja med prebivalstvom in zaposlenimi, razvoj podpornega okolja in krepitev razvojne mreže na območju v sodelovanju s Posavsko regijo in drugimi regijami (Posavjem, Podravjem) ter hrvaško stranjo, da bo območje izkoristilo priložnosti, ki jih v novem obdobju ponujajo različni viri (so)financiranja.

Na raznovrstni in bogati kulturni in naravni dediščini, sonaravnem kmetijstvu in obrtniški tradiciji je treba graditi razvoj podeželja, razvijati kmetijske produkte z višjo dodano vrednostjo, novo turistično ponudbo in nove podjetniške ideje, da bomo lahko z novimi delovnimi mesti ohranili podeželje poseljeno in živo.

Prav tako je na območju potrebno **vzpostaviti kvalitetno razvojno infrastrukturo.** Občine gojijo tudi pričakovanja, da bo država s svojimi vlaganji podprla razvoj najmanj razvitih območij in razvojna prizadevanja občin, saj občine z lastnimi sredstvi ne bodo zmogle bremena in se bo brez aktivne pomoči države pri uveljavljanju načel skladnega regionalnega razvoja razvojni zaostanek območja povečeval.

4. SKLADNOST RAZVOJNIH USMERITEV NOVIH OBČIN Z VIZIJO IN DOLGOROČNIMI CILJI REGIJE POSAVJE

Vizija in cilji regije Posavje zapisani v Regionalnem razvojnem programu regije Posavje 2007-2013 se tudi po vključitvi dveh novih občin v novo razvojno regijo ostajajo enaki. Razvojne usmeritve novih občin so skladne z razvojnimi usmeritvami regije Posavje. To trditev potrjuje tako nabor projektov, ki so bili evidentirani s strani obeh občin, kot tudi njuni razvojni viziji

Vizije:

Občina Bistrica ob Sotli

Obsotelje zelo zaostaja v gospodarskem razvoju in je daleč pod slovenskim povprečjem. Razlogi za takšno stanje so predvsem v odsotnosti industrije ter slabi gospodarski ter spremljajoči infrastrukturi. Težnja je v ustvarjanju okolja, ki bo spodbujalo razvoj podjetništva, industrije, naložbe v gospodarstvo ter razvoj človeških virov, kar bo pomembno prispevalo k bolj uravnoteženem regionalnem razvoju.

- ⇒ Osnovni pogoj za razvoj gospodarstva je primerna infrastruktura. Prioriteta je predvsem zagotoviti primerno komunalno infrastrukturo in pospeševati razvoj kmetijstva, turizma ter zagotavljati primerna delovna mesta.
- ⇒ Razvoj kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, turizma na podeželju in mikro-podjetništva so tiste zanimive in privlačne vsebine, ki združujejo interes lokalnega prebivalstva . Celoten podeželski prostor bo tako lahko služil pokrivanju gospodarskih, kulturnih, socialnih in športno rekreativnih potreb vseh prebivalcev na podeželju kot tudi naključnim obiskovalcem ter turistom.

Občina Radeče

Ob projektih kot so izgradnje in posodobitve ustrezne infrastrukture na področju cestnih povezav, na področju sistema čiščenja in odvajanja komunalnih odpadnih voda ter na področju izgradnje oziroma posodobitve vodovodnih sistemov v sami občini, v ospredje izstopa tudi uspešna priprava in izvedba projektov na sledečih področjih:

- ⇒ Krepitev in razvoj turizma: v občini Radeče je velik pomen naravnih in kulturnih danosti, ki ob ustrezni promociji, trženju ter ob izgradnji ustrezne turistične infrastrukture, predstavljajo velik potencial za razvoj turistične dejavnosti v občini. Primarno je potrebno urediti območje ob reki Savi, ki ponuja edinstveno lokacijo za krepitev in nadaljnji razvoj ribištva v občini, kjer so bila v minulih letih že uspešno izvedena mnoga tekmovanja, tudi na svetovni ravni. Ob tem je vodni potencial potrebno ustrezno izkoristiti tudi za namene veslaških športno-rekreativnih dejavnosti in nadaljnjo promocijo tradicije splavarstva. Predstavitev ohranjene kulturne dediščine ter promocijo in trženje športnih kapacitet v občini je skladno z vizijo izgradnje objekta s prenočitvenimi kapacitetami za goste, ki jih občina trenutno ne more ponuditi.
- ⇒ Izgradnja stanovanjskih in poslovnih objektov ter krepitev gospodarstva: z ureditvijo obrtnih con bo možno v občino privabiti nove poslovne subjekte, ki bodo občini Radeče zagotavljali ustrezen gospodarski položaj in odpirali nova delovna mesta za občane. S tem namenom se tudi gradijo novi stanovanjski in poslovni objekti, ki bodo občanom ter gospodarstvu nudili ustrezen ambient za življenje ter razvoj na prostoru občine Radeče. Gospodarska obogatitev pa nima zgolj lokalnega značaja, temveč tudi regionalni in nacionalni pomen v želji po učinkoviti vključitvi v nacionalni projekt tretje razvojne osi.

5. RAZVOJNE PRIORITETE, PROGRAMI IN UKREPI

PRIORITETA 1: Razvoj konkurenčnega gospodarstva za dvig stopnje zaposlenosti in večjo blaginjo v regiji

Programi, vključeni v prioriteto 1 **- Razvoj konkurenčnega gospodarstva za dvig stopnje zaposlenosti in večjo blaginjo v regiji**, s svojimi ukrepi pokrivajo in so skladni z vizijo razvoja in strateškimi usmeritvami obeh novih občin v razvojni regiji. Še posebej pa se to nanaša na **Program gospodarstvo**: pri občini Radeče specifično na Ukrep 4: razvoj turističnih potencialov, pri občini Bistrica ob Sotli pa sta pomembna dva Ukrepa in sicer: vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture ter razvoj turističnih potencialov.

Zastavljena prioriteta se bo v novih občinah udejanjala skozi naslednje ***programe z ukrepi***

Program 1: Gospodarstvo

Ukrep 2: Vzpostavitev gospodarsko razvojne infrastrukture
Ukrep 3: Spodbujanje podjetništva
Ukrep 4: Razvoj turističnih potencialov

Program 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela

Ukrep 1: Spodbujanje zaposljivosti
Ukrep 2: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja
Ukrep 3: Izboljšanje prilagodljivosti trgu dela

Program 3: Razvoj podeželja

Ukrep 1: Dvig konkurenčnosti, kakovosti in dodane vrednosti v pridelavi in predelavi kmetijskih in živilskih proizvodov
Ukrep 2: Ekonomsko učinkovitejše gospodarjenje z gozdovi
Ukrep 3: Spodbujanje ekonomske diverzifikacije na podeželju
Ukrep 4: Načrtovanje, razvoj in trženja turizma na podeželju
Ukrep 7: Dvig usposobljenosti podeželskega prebivalstva
Ukrep 8: Izboljšanje upravljanja razvoja podeželja in sprostitev endogenega razvojnega potenciala

.

PRIORITETA 2: Trajnostni razvoj prostora za kakovost bivanja

Programi, vključeni v prioriteto 2 - **Trajnostni razvoj prostora za kakovost bivanja**, s svojimi ukrepi prav tako pokrivajo in so skladni z vizijo razvoja in strateškimi usmeritvami obeh novih občin v statistični regiji ter se še posebej nanašajo na **program 4: okolje, infrastruktura in prostor**. Pri občini Radeče v največji meri na Ukrep 7: izboljšanje razvojnih možnosti 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture, Ukrep 2: izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter Ukrep 3: učinkovit sistem ravnanja z odpadki
Pri občini Bistrica ob Sotli pa so pomembni trije ukrepi in sicer: Ukrep 11 - razvoj infrastrukture v obmejnih območjih, Ukrep 2 - Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda ter Ukrep 1 - Varna oskrba s pitno vodo.
Za obe občine pa je pomemben tudi Program 6: **Dvig kakovosti življenja prebivalcev.** Pri občini Radeče se bolj zanašajo na Ukrep 1 - Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev, pri občini Bistrica ob Sotli pa na Ukrep 2 - Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih.

Zastavljena prioriteta se bo v novih občinah udejanjala skozi naslednje ***programe z ukrepi***

Program 3: Razvoj podeželja

Ukrep 5: Ohranjanje kulturne krajine s spodbujanjem okolju prijaznih kmetijskih praks
Ukrep 6: Izboljšanje infrastrukture na podeželju

Program 4: Okolje, infrastruktura in prostor

Ukrep 1: Varna oskrba s pitno vodo
Ukrep 2: Izgradnja sistema za odvajanje in čiščenje odpadnih voda
Ukrep 3: Učinkovit sistem ravnanja z odpadki
Ukrep 4: Zagotoviti večjo rabo javnega potniškega prometa in zmanjšati emisije izpušnih plinov
Ukrep 5: Izgradnja in posodobitev letališke infrastrukture
Ukrep 6: Razbremenitev mestnih jeder z izgradnjo obvoznic in parkirnih površin
Ukrep 7: Izboljšanje razvojnih možnosti 3. razvojne osi in ostale regionalne/lokalne cestne infrastrukture
Ukrep 8: Prostorski planski akti na regionalni ravni
Ukrep 9: Aktivna zemljiška politika
Ukrep 10: Izboljšanje kakovosti bivanja
Ukrep 11: Razvoj infrastrukture v obmejnih območjih

Program 5: Trajnostna energija

Ukrep 1: Učinkovitost rabe energije
Ukrep 2: Zanesljivost oskrbe

Program 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

Ukrep 1: Izboljšanje kakovosti socialnih in zdravstvenih storitev
Ukrep 2: Spodbujanje socialne vključenosti etničnih manjšin in ostalih izključenih
Ukrep 3: Dvig kakovosti preživljanja prostega časa

HORIZONTALNA PRIORITETA : Učinkovito podporno okolje

Črpanje razvojnih sredstev

Ožja razvojna regija je bila v 7 letnem obdobju upravičena do 29 mio € iz regionalnih vzpodbud. Nova razvojna regija pa je upravičena do cca 31 mio €, kar znese približno 4,4 mio € na letni ravni. Pričakovati je da se bodo ostali viri sredstva iz strukturnih skladov povečali za približno 0,3% glede na nacionalno kvoto.

Viri sredstev	2006	2013
Regionalne spodbude - program Razvoj Regij	0	31 mio EUR oz. 4,43 mio EUR letno
Sredstva strukturnih skladov vključno z deležem države – vsi programi DRP 2007-2013: 4% nacionalne kvote	0	ca 242 mio EUR

6. NABOR JAVNIH PROJEKTOV NOVIH OBČIN PO PROGRAMIH IN UKREPIH

Nabor javnih projektov vključuje projekte, ki so jih predložile Občine Radeče in Bistrica ob Sotli in tiste javne projekte Regionalne razvojne agencije Posavje, ki jih je mogoče in smotrno izvajati na območju obeh občin. Slednji v dodatku niso finančno ovrednoteni, ker je njihova ocenjena vrednost že vključena v finančni načrt Regionalnega razvojnega programa regije Posavje za obdobje 2007-2013.

PROGRAM 1: GOSPODARSTVO

Predstavitev in finančna ocena vseh javnih projektov v novih dveh občinah

Tabela 3: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa1: Gospodarstvo

									okvirni terminski načrt izvajanja						
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P1/U2	Občina Bistrica ob Sotli	IC Hrastje	770	513	257			X	X	X	X			
2.	P1/U3	RRA	Regionalne finančne vzpodbude						O	X	X	X	X	X	X
3.	P1/U3	RRA/Techpo	Regionalni mrežni podjetniški inkubator						O	X	X	X	X	X	X
4.	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova sakralnih objektov na Sv. Gorah	300	240	60			O	X	X				
5.	P1/U4	Občina Radeče	Ureditev starega mestnega jedra	420	273	147			N	N	O	O	X		
6.	P1/U4	Občina Radeče	Razvoj turistične dejavnosti Jagnjenica	420	0	42	378		O	O	O	O	X		
7.	P1/U4	Občina Radeče	Smučišče Magolnik	220	0	44	176		N	N	O	O	O	X	
8.	P1/U4	Občina Radeče	Kamp ob reki Savi na Hotemežu	400	0	80	320		N	N	N	N	O	O	X
9.	P1/U4	RRA	Management destinacije Posavje						O	X	X	X	X	X	X
10.	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja večnamenske športne dvorane	313	250,4	62,6			O	X	X				
11 .	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova trgov Bistrica in Kunšperk	250	212,5	37,5			O	X	X				
12.		In ostali javni projekti													
			SKUPAJ	**3.093**	**1489**	**730,1**	**874**								

PROGRAM 2: DVIG KONKURENČNOSTI DELOVNE SILE NA TRGU DELA

Predstavitev javnih projektov v sklopu regionalnega načrta za dve novi občini

Tabela 4: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 2: Dvig konkurenčnosti delovne sile na trgu dela

									okvirni terminski načrt izvajanja						
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P2/U2	RRA Posavje	Mreža za razvoj podjetništva Posavje						X	X	X	X	X	X	X
2.	P2/uU3	RRA Posavje	Posavska štipendijska shema						O	X	X	X	X	X	X
3.		In ostali javni projekti													

PROGRAM 3: RAZVOJ PODEŽELJA

Predstavitev javnih projektov v sklopu regionalnega načrta za dve novi občini

Tabela 5: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 3: Razvoj podeželja

									okvirni terminski načrt izvajanja						
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P3/U7	Center za razvoj podeželja	Šola podjetništva na podeželju						O	X	X	X	X	X	X
2.	P3/U8	Center za razvoj podeželja/vse občine	Upravljanje razvojnega programa podeželja regije Posavje 2007 - 2013						O	X	X	X	X	X	X
3.	P3/U9	Lokalna akcijska skupina za LEADER	Delovanje LAS za EU sredstva LEADER						O	X	X				
4.		In ostali javni projekti													

PROGRAM 4: OKOLJE, INFRASTRUKTURA IN PROSTOR

UKREP 11 : Razvoj infrastrukture v obmejnih območjih

Zaradi razširitve razvojne regije, se je povečala tudi dolžina mej s sosednjo Republiko Hrvaško za 15 kilometrov. Osnovni namen razvoja infrastrukture v obmejnem območji je hitrejši razvoj teh območji in lažji dostop do sosednje države. S tem poveza pa je tudi razvoj turizma in vseh ostalih spremljevalnih dejavnosti. Tako urejena infrastruktura omogoča lažji dostop vsem ljudem, za turiste in posledično tudi za nove investitorje.
Obmejna območja z Republiko Hrvaško so opredeljena tudi kot prednostna območja regionalne politike. Tu se nahajajo najmanj razvita območja v Sloveniji in večinoma majhne ter finančno šibke lokalne skupnosti. Tu se nahajajo najmanj razvita območja v Sloveniji in večinoma majhne ter finančno šibke lokalne skupnosti. Regionalna politika želi na tem ciljnem območju omogočiti in izboljšati dostopnost do javnih funkcij in storitev za prebivalstvo, ki živi v neposredni bližini mejnih prehodov z Republiko Hrvaško, saj ocenjujemo, da se bo po vključitvi Slovenije v schengenski mejni režim koncentracija razvojnih problemov na južni slovenski meji še intenzivirala. S tem v zvezi igrajo pomembno vlogo tudi prihodnji programi celostnega urejanja cestno-prometne infrastrukture na obmejnem področju s Hrvaško ter s tem v zvezi ustrezno zagotavljanje ustrezne dostopnosti vseh kotičkov omenjenega prostora za zagotovitev ostalih razvojnih naporov.

Cilji ukrepa	- obnoviti obmejno infrastrukturo - izgradnja dodatnih voznih pasov do mejnih prehodov - modernizacija in obnova komunalne in ostale infrastrukture	
Kazalniki rezultata	- število kilometrov novo zgravenih cest - število kilometrov obnovljenih cest - količina avtomobilov oz gostov - povečanje pretočnosti prometa - večje dovoljene osne obremenitve	
Aktivnosti	**Opis**	**Nosilci in partnerji**
Obnova ter modernizacija cest in ostale komunalne infrastrukture - obmejna infrastruktura	Nakup potrebnih zemljišč, ter priprava prostorske dokumentacije. Dokončanje nedokončanih cestišč, preplastitev dotrajanih cestišč ter povezava oddaljenih zaselkov z urbanimi centri – zagotavljanje ustrezne dostopnosti in ostale komunalne infrastrukture. To je izjemnega pomena, saj je to ključen pogoj za razvoj podjetništva, kmetijstva in turizma kot dodatne ponudbe neposredno ob meji.	Ministrstvo za promet, MOP, občine, SVLR
Izgradnja odstavnih pasov na mednarodnih in meddržavnih mejnih prehodih	Izgradnja odstavnih pasov do mednarodnih in medržavnih mejnega prehoda predstavlja rešitev najbolj perečega problema in zagotavlja varnost v cestnem prometu.	Ministrstvo za promet, občine, SVLR
Izgradnja mestnih obvoznic	Turistični in gospodarski razvoj, prometna varnost, regijsko povezovanje in izboljšanje razvojnih možnosti, ter sprostitev povečanega prometa regijskega in državnega pomena zaradi mednarodnih mejnih prehodov	Ministrstva za promet,občine, SVLR
Ostale aktivnosti v okviru tega ukrepa		

Predstavitev in finančna ocena vseh javnih projektov v novih dveh občinah

Tabela 6: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 4: Okolje, infrastruktura in prostor

					Okvirni terminski načrt izvajanja										
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	Občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P4/U1	Občina Bistrica ob Sotli	Ureditev vodovodne infrastrukture	292	248,2	43,8			X	X	X				
2.	P4/U2	Občina Radeče	Čistilna naprava Vrhovo	250	162,5	87,5			N	N	N	N	O	O	X
3.	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacijski sistem za odpadne vode	450	293	157,5			N	N	N	N	O	O	X
4.	P4/U2	Občina Radeče	Priključitev na S-kanal kanalizacije	125	81,5	43,5			O	O	O	X			
5.	P4/U2	Občina Bistrica ob Sotli	Odvajanje in čiščnje odpadnih voda	1.125	788	337,5			X	X	X	X	X	X	X
6.	P4/U2	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja kanalizacijskega sistema	250	212,5	37,5			X	X	X				
7.	P4/U3	Občina Radeče	Ureditev deponije mulja iz zajezb Vrhovo	420	0	83	337		N	N	N	N	O	X	
8.	P4/U3	Občina Radeče	Izgradnja sortirnega platoja Hotemež	220	143	77			N	N	O	O	X		
9.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija pori Hotemež - Bruška Gorca	200	130	70			O	N	O	X			
10.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija lokalne ceste Jagnjenica – Svibno - Sela	788	558	230			X	X	X				
11.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Jelovo -Bušč	415	269,75	145,25			N	N	O	O	X		
12.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija lokalne ceste Šentjanž-Radeče	400	260	140			N	N	N	O	X	X	
13.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Hotemež – Brunška gora – Mavrič	62	0	62			X	X	N	N	N	N	N
14.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija občinske poti Glažutnica – Ključevšek	125	0	125			O	X	X				
15.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Močilno – Žebnik	128	0	128			O	X	X				
16.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti HE Papirnica – Žebnik	120	0	120			O	X	X				
17.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne ceste Radeče – Dobrava – Rudna vas – Brunk (II. faza)	145	0	145			O	X	X	X			

18.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne ceste Radeče – Dobrava – Rudna vas – Brunk (I. faza)	338	0	338			O	X	X	X			
19.	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Obrežje – Ribič – Vran – Čelovnik	93	0	93			O	O	X	X			
20.	P4/U2	Občina Radeče	Mala čistilna naprava Jagnjenica	324	0	324			O	X	X				
21.	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacija Jagnjenica (I. in II. etapa)	205	0	205			O	X	X				
22.	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacijski sistemi v Radečah	350	0	350			O	X	X	X			
23.	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacija Obrežje	250	0	250			O	X	X				
24.	P4/U1	Občina Radeče	Sanacija (posodobitev) vodovoda Svibno	66	0	66			X	X	X				
25.	P4/U1	Občina Radeče	Izgradnja vodovoda Obrežje	217	0	217			O	X	X				
26.	P4/U1	Občina Radeče	Izgradnja vodovoda Jagnjenica	474	0	474			O	X	X	X			
27.	P4/U8	RRA, občine	Planiranje razvoja prostora						O	X	X	X	X	X	X
28.	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova cest -obmejna infrastruktura	250	212,5	37,5			X	X	X				
29.	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja tretjega pasu do mejnega prehoda	792	554,5	237,5			X	X					
30.	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Obvoznica Bistrica ob Sotli	1.020	714	306			X	X	X				
31.	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Modernizacija cestne infrastrukture	1.915	1.341	574,5			X	X	X	X	X	X	X
32.		In ostali javni projekti													
			Skupaj	11.809	5.968	5.505	337,00								

PROGRAM 5: TRAJNOSTNA ENERGIJA

Predstavitev javnih projektov v sklopu regionalnega načrta za dve novi občini

Tabela 7: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 5: Trajnostna energija

									Okvirni terminski načrt izvajanja						
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P5/U1	Občina Krško	Ustanovitev posavske energetske agencije						O	X	X	X	X	X	X
2.		In ostali javni projekti													

PROGRAM 6: DVIG KAKOVOSTI ŽIVLJENJA PREBIVALCEV

Predstavitev in finančna ocena vseh javnih projektov v novih dveh občinah

Tabela 8: Predstavitev javnih projektov na nivoju programa 6: Dvig kakovosti življenja prebivalcev

									Okvirni terminski načrt izvajanja						
					Viri financiranja				2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zap.št.	Naziv ukrepa	Nosilec projekta	Naziv projekta	skupna vrednost projekta v 000 EUR	EU + država	občine	zasebni viri	ostalo	Faza (O-priprava, X-izvajanje, N-čas nedejanosti						
1.	P6/U1	Občina Radeče	Izgradnja doma za ostarele	700	0	70	630		N	N	N	N	O	O	X
2.	P6/U3	Občina Bistrica ob Sotli	Dozidava telovadnice	2.355	1.648,50	706,5			X	X	X	X	X	X	X
3.		In ostali javni projekti													
			SKUPAJ	**3.055**	**1.649**	**776,5**	**630**								

7. FINANČNA PREDSTAVITEV PROJEKOV OBEH OBČIN

Tabela 9: Skupni finančni okvir javnih projektov za občino Radeče po ravneh

Zap.št.	Program	SKUPAJ v OOO EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Gospodarstvo	1.460,00	273,00	313,00	874,00	0,00
2.	Okolje, infrastruktura in prostor	6.165,00	1.897,75	3.930,75	337,00	0,00
3.	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	700,00	0,00	70,00	630,00	0,00
	SKUPAJ 2007-2013	8.325,00	2.170,75	4.313,75	1.841,00	0,00

Občina Radeče je izdelala nabor javnih projektov v skupni vrednosti nekaj več kot 8,3 mio EUR. Glavno težišče projektov je usmerjeno na program – okolje, infrastruktura in prostor in sicer z nekaj več kot 70% celotne vrednosti vseh prijavljenih projektov občine (6.165 mio EUR).

Tabela 10: Skupni finančni okvir javnih projektov za občino Bistrica ob Sotli po ravneh

Zap.št.	Program	SKUPAJ v OOO EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Gospodarstvo	1.633,00	1.215,90	417,10	0,00	0,00
2.	Okolje, infrastruktura in prostor	5.644,00	4.069,70	1.574,30	0,00	0,00
3.	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	2.355,00	1.648,50	706,50	0,00	0,00
	SKUPAJ 2007-2013	9.632,00	6.934,10	2.697,90	0,00	0,00

Občina Bistrica ob Sotli je prijavila nabor javnih projektov v skupni vrednosti nekaj več kot 9,6 mio EUR. Glavno težo pri občini Bistrica ob Sotli imajo projekti iz programa – Okolje, infrastruktura in prostor in sicer nekaj manj kot 60% celotne vrednosti vseh prijavljenih projektov občine.

Tabela 11: Skupni finančni okvir javnih projektov obeh občin po ravneh

Zap.št.	Program	SKUPAJ v OOO EUR	VIRI FINANCIRANJA (v 000 EUR)			
			EU + DRŽAVA	OBČINE	ZASEBNI VIRI	OSTALO
1.	Gospodarstvo	3.093,00	1.488,90	730,10	874,00	0,00
2.	Okolje, infrastruktura in prostor	11.809	5.967,45	5.505,05	337,00	0,00
3.	Dvig kakovosti življenja prebivalcev	3.055,00	1.648,50	776,50	630,00	0,00
	SKUPAJ 2007-2013	17.957,00	9.104,85	7.011,65	1841,00	0,00

Ocena pričakovanih finančnih virov za financiranje RRP v obdobju 2007-2013

Ocena finančnih virov, ki jih regija Posavje lahko pričakuje za izvajanje tako javnih kot podjetniških projektov, vključenih v RRP iz naslova sredstev strukturnih skladov in soudeležbe državnih sredstev, je izračunana na podlagi novega deleža za novima dvema občinama (prebivalstva, površine, itd.), ki ga statistična regija Posavje po novem predstavlja na nivoju celotne Slovenije, in indeksa razvojne ogroženosti IRO. V izračun potrebnih sredstev niso vključena sredstva za potrebe izvajanja energetskih projektov z izjemo sredstev, ki se od EU in države pričakujejo za izvedbo projektov ureditve infrastrukture ob gradnji elektrarn na spodnji Savi.

Tabela 12: Pričakovani finančni viri za izvajanje RRP

Potencialni viri financiranja v 000 EUR	Celotna sredstva EU	Ciljni % za sofinanciranje RRP na podlagi IRO	Ocena pričakovanih sredstev za izvedbo RRP	Potrebe po sredstvih (EU+država) za izvedbo RRP Posavje 2007 - 2013	Potrebe po sredstvih EU in države za izvedbo pomembnejših javnih razvojnih projektov	Razlika viri - potrebe po celem programu
Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov	**1.681.746,00**		**109.313,00**	159.236,00	61.712,00	-49.923,00
Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost	402.134,00	5%				
Gospodarsko-razvojna infrastruktura	396.934,00	10%	39.000,00			
Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	263.235,00	5%				
Razvoj regij	619.443,00		31.000,00			
Razvoj obmejnih območij	33.000,00		10.000,00			
Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture	**1.885.000,00**	**5,3%**	**99.905,00**	299.855,00	76.203,00	-199.950,00
Železniška infrastruktura	528.000,00					
Cestna, pomorska in letalska infrastruktura	283.000,00					
Prometna infrastrujtura	263.000,00					
Ravnanje s komunalnimi odpadki	241.000,00					
Varstvo okolja - področje voda	382.000,00					
Trajnostna raba energije	188.000,00					
Operativni program razvoja človeških virov	**630.644,00**	**4,3%**	**27.117,00**	23.759,00	2.768,00	3.358,00
Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti	262.115,00					
Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	140.019,00					
Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja	164.662,00					
Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti	63.848,00					
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja	**900.267,00**	**4,3%**	**38.711,00**	21.623,00	900,00	17.088,00
Skupaj po sklopih			**285.046,00**	**504.103,00**	**141.700,00**	**-219.057,00**
Državno soudeležba k sredstvom EU			48.215,00	0,00	0,00	
Sredstva občinskih proračunov			97.000,00	121.996,50	56.088,00	-24.996,50
Zasebni in ostali viri					52.319,00	52.319,00
Skupaj			**430.261,00**	**626.099,50**	**250.170,00**	**-195.838,50**

Na podlagi ocene pričakovanih finančnih virov iz naslova strukturnih skladov EU in soudeležbe državnih sredstev za izvajanje javnih in podjetniških projektov, vključenih v RRP, ocenjujemo, da vse finančne potrebe regije, predvsem na segmentu javnih projektov, presegajo pričakovane finančne vire. Potrebe za izvedbo pomembnejših regionalnih razvojnih projektov – naborov so sicer precej manjše, vendar upoštevajoč, da vanje niso vključeni podjetniški projekti, še vedno presegajo pričakovane vire.

Na podlagi analize investicijskih izdatkov občinskih proračunov v letu 2006 ocenjujemo, da so občine za izvajanje RRP zmožne prispevati 50% investicijskih izdatkov proračunov v obdobju 2007-2013, kar v predmetnem obdobju znaša 87.000.000,00 EUR . Pri priključitvi dveh novih občin smo upoštevali malo drugačne parametre kot pri ostalih Posavskih občinah in sicer približno 30% investicijskih izdatkov proračunov občin, tako da smo vzeli 3 mio € investicijskih odhodkov občine Radeče in 1,9 mio € od občine Bistrica ob Sotli in jih sešteli in dobili znesek 10 mio € za 7 letno obdobje, kar je skupaj 97 mio € razpoložljivih občinskih sredstev v novi razvojni regiji Posavje.

Viri financiranja:

Viri financiranja za realizacijo projektov znotraj ukrepov so identificirani na več nivojih:
- sredstva po 21. členu Zakona o financiranju občin,
- sredstva ESRR Razvoj regij, na letni ravni sredstva za regijo predvidena v višini 4,43 mio SIT,
- sredstva strukturnih skladov (ESRR, ESF, kohezijski sklad, Interreg ipd.), ki jih bo možno koristiti preko javnih razpisov ali pa sredstva, ki so predvidena v okviru nacionalnih razvojnih projektih in se bodo le-ti izvajali v regiji
- sredstva občinskega proračuna za pokrivanje lastnih deležev,
- ostali viri (sredstva podjetij in ostalih subjektov).

Za realizacijo predvidenih ukrepov se predvidevajo viri financiranja iz Evropskega regionalnega sklada, Kohezijskega sklada in sredstva RS, in sicer iz naslednjih razvojnih prioritet/prednostnih usmeritev:

1. Razvoj regiji
   - regionalni razvojni program v okviru razvojne prioritete Razvoj regij predvideva indikativno razporeditev sredstev ESRR na regijo Posavje v višini 4,43 mio EUR na letni ravni, kar za obdobje 2007 - 2013 znaša 31 mio EUR,
   - razvoj obmejnih območij s Hrvaško, skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 33 mio EUR.[1]
   - Iz razvoja obmejnih območij z Republiko Hrvaško, kjer ima občina Bistrica ob Sotli 15 kilometrov meje s to državo, bi regijo dobila cca 1,5 mio EUR.

2. Prometna infrastruktura – Kohezijski sklad in ESRR in varstvo okolja ter trajnostna energija – Kohezijski sklad
   - železniška infrastruktura – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 528 mio EUR
   - cestna, pomorska in letalska infrastruktura – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 283 mio EUR
   - prometna infrastruktura – ESRR: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 263 mio EUR
   - ravnanje s komunalnimi odpadki – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 241 mio EUR
   - varstvo okolja – področje voda – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 382 mio EUR
   - trajnostna energija – Kohezijski sklad: skupna višina razpoložljivih sredstev na ravni SLO za obdobje 2007-2013 je 188 mio EUR.[2]

[1] Operativni program za krepitev regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, 15.02.2007
[2] Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, 15.02.2007

8. Priloge

Vpliv javnih projektov na horizontalne politike

Zap.št.	Naziv programa in ukrepa	Naziv projekta	Nosilec projekta	Vpliv na doseganje ciljev horizontalne politike	
				Trajnostni razvoj	Enake možnosti
1.	P1/U2	Občina Bistrica ob Sotli	IC Hrastje	*V celoti*	*Nevtralen*
2.	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova sakralnih objektov na Sv. Gorah	*V celoti*	*Nevtralen*
3.	P1/U4	Občina Radeče	Ureditev starega mestnega jedra	*V celoti*	*Nevtralen*
4.	P1/U4	Občina Radeče	Razvoj turistične dejavnosti Jagnjenica	*V celoti*	*Nevtralen*
5.	P1/U4	Občina Radeče	Smučišče Magolnik	*V celoti*	*Nevtralen*
6.	P1/U4	Občina Radeče	Kamp ob reki Savi na Hotemežu	*V celoti*	*Nevtralen*
7.	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja večnamenske športne dvorane	*V celoti*	*Nevtralen*
8.	P1/U4	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova trgov Bistrica in Kunšperk	*V celoti*	*Nevtralen*
9.	P4/U1	Občina Bistrica ob Sotli	Ureditev vodovodne infrastrukture	*V celoti*	*Nevtralen*
10	P4/U2	Občina Radeče	Čistilna naprava Vrhovo	*V celoti*	*Nevtralen*
11	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacijski sistem za odpadne vode	*V celoti*	*Nevtralen*
12	P4/U2	Občina Radeče	Priključitev na S-kanal kanalizacije	*V celoti*	*Nevtralen*
13	P4/U2	Občina Bistrica ob Sotli	Odvajanje in čiščnje odpadnih voda	*V celoti*	*Nevtralen*
14	P4/U2	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja kanalizacijskega sistema	*V celoti*	*Nevtralen*
15	P4/U3	Občina Radeče	Ureditev deponije mulja iz zajezb Vrhovo	*V celoti*	*Nevtralen*
16	P4/U3	Občina Radeče	Izgradnja sortirnega platoja Hotemež	*V celoti*	*Nevtralen*
17	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija pori Hotemež - Bruška Gorca	*V celoti*	*Nevtralen*
18	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija lokalne ceste Jagnjenica – Svibno - Sela	*V celoti*	*Nevtralen*
19	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Jelovo -Bušč	*V celoti*	*Nevtralen*
20	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija lokalne ceste Šentjaž-Radeče	*V celoti*	*Nevtralen*
21	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Hotemež – Brunška gora - Mavrič	*V celoti*	*Nevtralen*
22	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija občinske poti Glažutnica – Ključevšek	*V celoti*	*Nevtralen*
23	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Močilno – Žebnik	*V celoti*	*Nevtralen*
24	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti HE Papirnica - Žebnik	*V celoti*	*Nevtralen*
25	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne ceste Radeče – Dobrava – Rudna vas – Brunk (II. faza)	*V celoti*	*Nevtralen*
26	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne ceste Radeče – Dobrava – Rudna vas – Brunk (I. faza)	*V celoti*	*Nevtralen*
27	P4/U7	Občina Radeče	Rekonstrukcija javne poti Obrežje – Ribič – Vran - Čelovnik	*V celoti*	*Nevtralen*
28	P4/U2	Občina Radeče	Mala čistilna naprava Jagnjenica	*V celoti*	*Nevtralen*

29	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacija Jagnjenica (I. in II. etapa)	*V celoti*	*Nevtralen*
30	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacijski sistemi v Radečah	*V celoti*	*Nevtralen*
31	P4/U2	Občina Radeče	Kanalizacija Obrežje	*V celoti*	*Nevtralen*
32	P4/U2	Občina Radeče	Sanacija (posodobitev) vodovoda Svibno	*V celoti*	*Nevtralen*
33	P4/U2	Občina Radeče	Izgradnja vodovoda Obrežje	*V celoti*	*Nevtralen*
34	P4/U2	Občina Radeče	Izgradnja vodovoda Jagnjenica	*V celoti*	*Nevtralen*
35	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Obnova cest -obmejna infrastruktura	*V celoti*	*Nevtralen*
36	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Izgradnja tretjega pasu do mejnega prehoda	*V celoti*	*Nevtralen*
37	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Obvoznica Bistrica ob Sotli	*V celoti*	*Nevtralen*
38	P4/U11	Občina Bistrica ob Sotli	Modernizacija cestne infrastrukture	*V celoti*	*Nevtralen*
39	P6/U1	Občina Radeče	Izgradnja doma za ostarele	*V celoti*	*Nevtralen*
40	P6/U2	Občina Bistrica ob Sotli	Dozidava telovadnice	*V celoti*	*Nevtralen*

9. VIRI IN LITERATURA

1. Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. *Informacije o poslovanju gospodarskih družb v Spodnjeposavski regiji*. Ljubljana, 2006.
2. Analiza predlogov celovitih projektov razvoja turističnih destinacij,MG,Ljubljana,2003
3. Burger, A., Svetličič, M. *Slovenija na globalnem trgu tujih neposrednih naložb*. Fakulteta za družbene vede. Center za mednarodne odnose. Ljubljana, 2005.
4. Direktiva 2004/67/ES z dne 26.4.2004 o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom.
5. Energetski zakon (uradno prečiščeno besedilo) (EZ-UPB1), Uradni list RS z dne 15.3.2005
6. Global Entrepreneurship Monitor 2005. *Podjetništvo med željami in stvarnost*
7. http://mladina.si/tednik/200343/clanek/slo--prometnice-ursa_matos/
8. http://www.mzp.gov.si/index.php?id=7185#c10917
9. http://www.dc.gov.si/fileadmin/dc.gov.si/pageuploads/pdf_datoteke/Prometne_obremenitve_2004_preglednica.PDF
10. http://www.dars.si/index.php?id=12
11. http://www.dc.gov.si/index.php?id=3444
12. http://www.promet.si/
13. http://www.promet.si/?id=15&docid=21
14. http://www.promet.si/?id=14&docid=20
15. Promet 2004, Podatki o štetju prometa na državnih cestah v Republiki Sloveniji, MP, Direkcija Republike Slovenije za ceste
16. http://www.slo-zeleznice.si/sl/infrastruktura/zeleznisko_omrezje/
17. http://kamen.uni-mb.si/
18. Inštitut za ekonomska raziskovanja, Raziskovalni projekt: Razvoj orodij za oblikovanje in spremljanje politike regionalnega razvoja, Ljubljana, avgust 2005
19. Inštitut za ekonomska raziskovanja, Raziskovalni projekt: Razvoj orodij za oblikovanje in spremljanje politike regionalnega razvoja, Ljubljana, avgust 2005.
20. Inštitut za ekonomska raziskovanja. Priloga Državnega Razvojnega Programa/Nacionalni strateški referenčni okvir. »*Povzetki resorskih prispevkov in študije IER v okviru projekta »Investicijske potrebe v Sloveniji 2007-2013*«
21. Inštitut za ekonomska raziskovanja. *Strokovne podlage za pripravo nove generacije regionalnih razvojnih programov za programsko obdobje 2007 – 2013*. Ljubljana, 2005.
22. Jerman, J. (2003).Lokalne posebnosti ravnanja s človeškimi viri v turizmu. Doktorska disertacija. Kranj: Fakulteta za organizacijske vede
23. Letna poročila Zavoda RS za zaposlovanje, http://www.ess.gov.si/
24. Letna poročila Zavoda RS za zaposlovanje, OS Sevnica, http://www.ess.gov.si/
25. Metodologija izračuna indeksa razvojne ogroženosti za obdobje od 2007-2013, Umar, delovni zvezek 6/2006,
26. Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, http://www.mddsz.gov.si
27. Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije. *Slovensko gospodarstvo/Možnosti gospodarskega sodelovanja*. Ljubljana, 2006.
28. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nacionalni strateški načrt razvoja podeželja 2007-2013, dopolnjen predlog junij 2006, Ljubljana, 2006.
29. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, delovno gradivo, 19. junij 2006
30. Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007 – 2013, delovno gradivo, Ljubljana, 4. julij 2006
31. Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013, osnutek 4.7.2006
32. Ovsenik,R.(2003).Perspektive in protislovja razvoja turističnega področja. Doktorska disertacija. Kranj: Fakulteta za organizacijske vede
33. Osnutek državnega razvojnega programa RS za obdobje 2007-2013, 31. maj 2006
34. Poplavna območja Slovenije, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, strokovni članek, str. 13-15.
35. Podatki komunalnih podjetij v regiji: Kostak d.d. KOP Brežice d.d. in Komunala Sevnica, avgust 2006.
36. Podatki GEN energija, avgust 2006

37. Podatki Termoelektrarne Brestanica, avgust 2006
38. Podatki NEK Krško d.d., avgust 2006
39. Prometne obremenitve 2004.pdf
40. Popis 2002. URL: http://www.stat.si/popis2002
41. Popis kmetijskih gospodarstev, Slovenija, 2000. Rezultati raziskovanj, št. 777. URL: http://www.stat.si/ (citirano 10.2.2005)
42. Posavska konferenca o regionalnem razvoju – zbornik, Čatež, december 2005
43. Program izdelave regionalne zasnove prostorskega razvoja Posavje. RRA Posavje, 2004.
44. Program celovitega spodbujanja kakovosti v turizmu,MG,Ljubljana, 2005
45. Pušnik, K., Rebernik, M. *Internacionalizacija malih in srednje velikih podjetij.* Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij – EPF Maribor.
46. Radić, D.(2000).Predlog modela organiziranosti turizma v turistični destinaciji Kranjska Gora. Magistrsko delo,Ekonomska fakulteta,Ljubljana
47. Regionalni razvojni program regije Posavje 2001-2006, junij 2002
48. Resolucija o Nacionalnem energetskem programu (ReNEP), Uradni list RS 57/2004 z dne 27.5.2004
49. Regionalna razvojna problematika regije Spodnje Posavje, Tanja Zupan, diplomsko delo na Filozofski fakulteti, Oddelku za geografijo, Ljubljana 2005
50. Razvojni program podeželja regije Posavje 2003-2010, RRA Posavje, Krško, oktober 2004
51. Regijski pospeševalni center Posavje/Regionalna razvojna agencija. *Regionalni razvojni program regije Posavje 2001 – 2006.* Krško, 2002.
52. Republika Slovenije. Ministrstvo za gospodarstvo. *Program ukrepov za spodbujanje podjetništva in konkurenčnosti za obdobje 2007 – 2013.* Ljubljana, 2006.
53. Resolucija o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje od 2006 do 2010 (Ur.l. RS, št. 3/2006)
54. Razvojni načrt in usmeritve slovenskega turizma 2007-2011,MG,Ljubljana,2006
55. Razvoj turistične destinacije »Posavje-Biseri Save in Krke«, Savaprojekt d.d., Krško,2004
56. Slovenske regije 2006 končno poročilo
57. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Poročilo o regionalnem razvoju 2004.* Ljubljana, 2005.
58. Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Operativni program za krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013.* Ljubljana, 2006.
59. Služba Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko. *Osnutek Državnega razvojnega programa Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013.* Ljubljana, 2006. Statistične informacije, Okolje, št. 5/2006
60. Statistične informacije, Okolje, 9/2006
61. Statistične informacije, Okolje, 325/2005
62. Statistične informacije, Okolje, 319/2005
63. Statistični portret Slovenije v EU
64. Statistične informacije. 2003, št. 93 in 2004, št. 146, Statistični urad Republike Slovenije. URL: http://www.stat.si
65. Statistični letopis Republike Slovenije za leta v tekstu, Ljubljana, Zavod Republike Slovenije za statistiko
66. Statistični urad Republike Slovenije. *Slovenske regije v številkah.* http://www.stat.si/doc/pub/slovenske_regije_2006-koncna.pdf
67. Statistični urad Republike Slovenije. *Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2001.*
68. Statistični urad Republike Slovenije. *Število ležišč, prenočitve in število turistov v Posavju za leto 2004.*
69. Statistični urad Republike Slovenije. *Struktura zaposlenih v Sloveniji.* www.stat.si/doc/statinf/07-si-009-0604p.pdf
70. Statistični urad RS (1990-2004).Statistični letopis 2001,2002,2003,2004.
71. Statistični urad Republike Slovenije. *Trg dela v Sloveniji.* www.stat.si/doc/statinf/07-si-009-0608.pdf
72. Strateške možnosti vzpostavitve gospodarskega središča Posavje. Krško 2006.
73. Strategija razvoja Slovenije – sprejeta na 30. redni seji Vlade RS dne 23.6.2005
74. Strategija prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS št. 76/2004
75. Strateške možnosti vzpostavitve gospodarskega središča Posavje. RRA Posavje, 2006.
76. Tkalčič, M.(2002).Geografski prostor in turistična politika. Dela 18. Geografija in njene aplikativne možnosti. Ljubljana:Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

77. Uradni list Republike Slovenije, številka 49/2004
78. Uradni list Republike Slovenije. *Nacionalni program visokega šolstva v RS* Ljubljana, št. 20/2002.
79. Uradni list Republike Slovenije. *Resolucija o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2006-2010*. Ljubljana, št. 39/2006.
80. Urad Republika Slovenija za makroekonomske analize in razvoj. *Bruto dodana vrednost gospodarskih družb na zaposlenega 2002 – 2004*. Ljubljana, 2006.
81. Uran, M.(2006).Strateški management v turizmu.(učbenik v pripravi)
82. Uredba o posebnih varstvenih območjih (območja Natura 2000), Ur. list RS, št. 49-2277/04
83. Varstvo okolja in strategija razvoja Slovenije do leta 2013, dr. Dušan Plut, Delovni osnutek 6.
84. Vlada Republika Slovenija. *Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji*. Ljubljana, 2005.
85. Vlada Republika Slovenija. Urad RS za makroekonomske analize in razvoj. *Strategija razvoja Slovenije.* Ljubljana, 2005.
86. Vlada Republike Slovenije. *Načrt priprave Državnega razvojnega programa 2007-2013.* Ljubljana, 2005.
87. Vlada Republike Slovenije. *Strategija prostorskega razvoja Slovenije*. Ljubljana, 2004.
88. Zbirka komunalne in skupne čistilne naprave, Agencija RS za okolje, 2003. podlaga: Geografski institut Anton Melika ZRC SAZU
89. Zdravstveni statistični letopis »Posavje 2003«, Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, Novo mesto, maj 2005
90. Zakon o varstvu okolja. Uradni list RS 32/93 in 1-5/96